

USNESENÍ

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého, JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy a Mgr. Jitky Zavřelové, rozhodl o návrhu **senátu 11 C Obvodního soudu pro Prahu 10** na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **senátem 16 C Obvodního soudu pro Prahu 10**, a dalších účastníků sporu vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 10 pod sp. zn. 11 C 125/2004, o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala určení, že je vlastnící podílu ve výši $\frac{1}{2}$ na pozemcích parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF, XG, XH, XCH, XI a XJ a podílu ve výši $\frac{3}{4}$ na pozemcích parc. č. XK a XL, vše v k. ú. H., obci P., a dále rozhodnutí, že rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Státního pozemkového úřadu Praha ze dne 3. 3. 2004, č. j. PÚ 8715/93, se zrušuje, žalobkyně **JUDr. L. V.**, zastoupené Mgr. Petrem Burzanovským, advokátem se sídlem Vinohradská 938/37, Praha 2, za účasti **MUDr. R. V.**, a **MUDr. A. H.**, obě zastoupené JUDr. Natašou Tuvorovou, advokátkou se sídlem V Podluží 679/2, Praha 4, za účasti **Bc. P. S. V.**, a **JUDr. O. V.**, oba zastoupení Mgr. Petrem Burzanovským, advokátem se sídlem Vinohradská 938/37, Praha 2, dále za účasti **Hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, zastoupeným JUDr. Jakubem Kotrbou, advokátem se sídlem Těšnov 1059/1, Praha 1, a **Linke spol. s r.o.**, se sídlem Schöfflerova 2013/33, Praha 3, zastoupené Mgr. Petrou Fenikovou, advokátkou se sídlem Bělehradská 572/63, Praha 2,

t a k t o :

Návrh **s e o d m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Zvláštnímu senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zvláštní senát“) byl dne 17. 10. 2023 doručen návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon č. 131/2002 Sb.“), v němž Obvodní soud pro Prahu 10 (dále jen „obvodní soud“) navrhuje, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušným „vydat rozhodnutí ve věci žaloby na určení vlastnického práva k nemovitostem podle zákona o půdě je Česká republika – Státní pozemkový úřad a soud jednající podle části V. o. s. ř.“, a dále aby zvláštní senát vyslovil nicotnost rozsudku obvodního soudu ze dne 13. 7. 1993, čj. 16 C 82/92-24, a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 7. 1995, čj. 19 Co 561/93-59. Jako strany kompetenčního sporu obvodní soud označil „Obvodní soud pro Prahu 10 jako soud jednající dle části V. o. s. ř.“ a „Českou republiku – Státní pozemkový úřad“. V doplnění návrhu ze dne 12. 6. 2024 obvodní soud opravil označení stran kompetenčního sporu tak, že jimi jsou „senát 11 C Obvodního soudu pro Prahu

10 jednající podle části V. o. s. ř. ve věci, o níž dříve rozhodlo Ministerstvo zemědělství – Pozemkový úřad Praha“ a „senát 16 C Obvodního soudu pro Prahu 10 jednající podle části III. o. s. ř.“ Zvláštní senát považoval za strany kompetenčního sporu senáty 16 C a 11 C obvodního soudu, jak je návrhatele vymezil v doplnění návrhu ze dne 12. 6. 2024. Státní pozemkový úřad nemůže být stranou kompetenčního sporu, jelikož již ve věci pravomocně rozhodl a spor se tak nyní nachází ve stadiu řízení před civilním soudem jednajícím dle části páté o. s. ř. (senátem 11 C obvodního soudu), který si osobuje pravomoc ve věci rozhodnout a současně se domáhá vyslovení nicotnosti rozhodnutí senátu 16 C obvodního soudu (a na něj navazujícího rozhodnutí Městského soudu v Praze), který pravomocně rozhodl v řízení podle části třetí o. s. ř.

[2] Z obsahu předloženého soudního spisu obvodního soudu sp. zn. 11 C 125/2004 a správního spisu Státního pozemkového úřadu sp. zn. PÚ 8715/93 zvláštní senát zjistil následující skutečnosti:

[3] Žalobkyně se v minulosti žalobou podanou u obvodního soudu domáhala vydání věci (pozemků v k. ú. H.) podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích (dále jen „zákon o mimosoudních rehabilitacích“). Obvodní soud rozsudkem ze dne 13. 7. 1993, čj. 16 C 82/92-24, žalobu zamítl. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 10. 7. 1995, čj. 19 Co 561/93-59, rozsudek obvodního soudu potvrdil.

[4] Žalobkyně se poté – s větším časovým odstupem – domáhala vydání těchto pozemků dle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“). Ministerstvo zemědělství – Pozemkový úřad Praha rozhodnutím ze dne 3. 3. 2004, čj. PÚ 8715/93 (dále jen „rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004“), rozhodlo podle § 9 odst. 4 zákona o půdě tak, že žalobkyně, prof. MUDr. R. Č., R. J., L. Č., P. V. a O. V. nejsou vlastníky v rozhodnutí vymezených pozemků.

[5] Proti rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004 podala žalobkyně dne 10. 5. 2004 žalobu u obvodního soudu. Obvodní soud o žalobě částečně rozhodl rozsudkem ze dne 13. 1. 2006, čj. 11 C 125/2004-105 (dále jen „první rozsudek OS Praha 10“), ve spojení s opravným usnesením ze dne 27. 7. 2006, čj. 11 C 125/2004-143, a rozsudkem městského soudu ze dne 15. 10. 2007, čj. 24 Co 398/2006-196 (dále jen „první rozsudek MS Praha“), tak, že žalobkyně, L. Č. a R. J. jsou podílovými spoluvlastnicemi tam specifikovaných pozemků (dovolání proti rozsudku městského soudu bylo rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2011, čj. 28 Cdo 477/2011-391, z části odmítnuto a z části zamítnuto, následnou ústavní stížnost Ústavní soud usnesením ze dne 9. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2666/11, odmítl). Tím bylo částečně nahrazeno rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004. Dále obvodní soud rozsudkem ze dne 20. 8. 2008, čj. 11 C 125/2004-249 (dále jen „druhý rozsudek OS Praha 10“), rozhodl tak, že žalobkyně a L. Č. jsou podílovými spoluvlastnicemi dalších pozemků. Tím bylo ve zbytku nahrazeno rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004. Městský soud rozsudkem ze dne 25. 1. 2010, čj. 24 Co 338/2008-319 (dále jen „druhý rozsudek MS Praha“), rozsudek obvodního soudu potvrdil (dovolání proti rozsudku městského soudu Nejvyšší soud usnesením ze dne 3. 11. 2010, čj. 28 Cdo 2353/2010-3784, odmítl).

[6] Hlavní město Praha následně podalo dvě žaloby pro zmatečnost; dne 19. 1. 2011 proti druhému rozsudku OS Praha 10 a druhému rozsudku MS Praha a dne 16. 9. 2011 proti prvnímu rozsudku OS Praha 10 a prvnímu rozsudku MS Praha. V obou žalobách hlavní

pokračování

město Praha namítalo mimo jiné důvod zmatečnosti dle § 229 odst. 2 písm. b) o. s. ř. s tím, že o nároku již pravomocně rozhodl obvodní soud rozsudkem ze dne 13. 7. 1993, čj. 16 C 82/92-24, ve spojení s rozsudkem městského soudu ze dne 10. 7. 1995, čj. 19 Co 561/93-59 (týkajících se vydání věci podle zákona o mimosoudních rehabilitacích). Obě žaloby pro zmatečnost obvodní soud zamítl, a to usneseními ze dne 10. 10. 2012, čj. 11 C 125/2004-497, a čj. 11 C 125/2004-504. Uvedl, že rozhodnutí o nároku podle zákona o mimosoudních rehabilitacích nepředstavuje překážku věci pravomocně rozhodnuté, jelikož později soud rozhodoval podle zákona o půdě; nejedná se tedy o totožnou věc. Městský soud usnesením ze dne 20. 2. 2013, čj. 24 Co 321, 322/2012-565, obě usnesení obvodního soudu potvrdil. Dospěl k závěru, že pravomocné rozhodnutí vydané v řízení vedeném u obvodního soudu pod sp. zn. 16 C 82/92 netvoří překážku věci pravomocně rozhodnuté, že pozemkový úřad ani soud neměly o své pravomoci (v řízení podle zákona o půdě) pochybnosti, že jejich pravomoc v této věci byla nepochybně dána a že nebyly vázány závěry z řízení o nárocích podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Dovolání Nejvyšší soud usnesením ze dne 28. 8. 2014, čj. 21 Cdo 2791/2013-644, zamítl. Ztotožnil se se závěrem, že v případě žalobců se jedná o dva rozdílné nároky, a proto tu není překážka věci pravomocně rozhodnuté.

[7] Na základě ústavní stížnosti hlavního města Prahy Ústavní soud nálezem ze dne 13. 12. 2016, sp. zn. III. ÚS 3567/14 (dále jen „nález ÚS z prosince 2016“), zrušil všechna v předchozím odstavci specifikovaná rozhodnutí soudů týkající se žalob pro zmatečnost. Uvedl, že v řízeních vedených pod sp. zn. 11 C 125/2004 (podle zákona o půdě) a sp. zn. 16 C 82/92 (podle zákona o mimosoudních rehabilitacích) není sporu o totožnosti účastníků ani skutkové podstaty (ve smyslu skutkových tvrzení). Rozdíl je jen ve způsobu, jakým se rozhoduje v meritu věci – podle zákona o půdě se rozhoduje o vlastnictví oprávněné osoby, kdežto podle zákona o mimosoudních rehabilitacích o povinnosti věc vydat, což však dle Ústavního soudu není zásadní. Podstata výroku rozhodnutí dle obou právních předpisů má stejný smysl a účel – restituovat majetek. Různost právních předpisů, dle kterých soudy rozhodovaly, nemá na totožnost věci vliv. O nároku žalobkyně však může být rozhodnuto pouze podle jednoho z uvedených právních předpisů, které se vzájemně vylučují. Soudy rozhodly ve věci, o které již bylo jednou rozhodnuto, aniž by takové rozhodnutí bylo odklizeno dle § 5 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb., a proto závěr o nenaplnění důvodu zmatečnosti dle § 229 odst. 2 písm. b) o. s. ř. nemůže obstát. Dále Ústavní soud konstatoval, že v řízení nebylo postaveno na jisto, zda věc náležela do pravomoci soudu. Uvedl, že jde primárně o kompetenční konflikt, který bylo třeba řešit stanoveným postupem podle zákona č. 131/2002 Sb.

[8] Senát 11 C obvodního soudu v návaznosti na nález ÚS z prosince 2016 podal zvláštnímu senátu návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu. Zvláštní senát usnesením ze dne 21. 3. 2018, čj. Konf 20/2017-35, návrh odmítl. Uvedl, že nález ÚS z prosince 2016 nelze interpretovat tak, že obvodní soud byl povinen podat návrh podle zákona č. 131/2002 Sb. či že by v nastalé procesní situaci byl kompetenční spor skutečně projednatelný. Řízení u obvodního soudu se v okamžiku podání návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu nacházelo ve fázi běžícího řízení o podaných žalobách pro zmatečnost. Aby šlo o kompetenční spor, k jehož řešení je povolán zvláštní senát, musí jít o spor, jehož stranami jsou (a) soud na straně jedné a exekutivní orgán na straně druhé, anebo (b) soud rozhodující v řízení občanskoprávním na straně jedné a soud rozhodující ve správním soudnictví na straně druhé. V projednávané věci však nejdříve rozhodl obvodní soud v řízení podle části třetí o. s. ř. o nároku podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Poté rozhodl pozemkový

úřad podle zákona o půdě, avšak jeho rozhodnutí bylo nahrazeno rozsudkem obvodního soudu v řízení podle části páté o. s. ř. Správní rozhodnutí tedy neexistovalo. Zvláštní senát uzavřel, že v posuzované věci existovala dvě pravomocná rozhodnutí civilních soudů. Dodal, že je předčasné zvažovat situaci, která by mohla nastat, pokud by v řízení o žalobách pro zmatečnost byla zrušena rozhodnutí vydaná v řízení podle části páté o. s. ř., a zda by se za takové situace teoreticky mohla dostat do kompetenčního konfliktu rozhodnutí pozemkového úřadu a civilního soudu.

[9] Obvodní soud poté usnesením ze dne 13. 7. 2021, čj. 11 C 125/2004-875, oběma žalobám pro zmatečnost vyhověl a zrušil první i druhý rozsudek OS Praha 10, jakož i první a druhý rozsudek MS Praha (jak byly specifikovány výše v odstavci [5]). Obvodní soud odkázal na odůvodnění nálezu ÚS z prosince 2016 a konstatoval, že byl naplněn zmatečnostní důvod podle § 229 odst. 2 písm. b) o. s. ř. Městský soud usnesením ze dne 28. 4. 2022, čj. 29 Co 486/2021-925, změnil rozsah, ve kterém obvodní soud zrušil žalobami pro zmatečnost napadená rozhodnutí; dle žalobního petitu měly být zrušeny jen některé výroky napadených rozhodnutí, což obvodní soud nerespektoval. Posledně zmíněným usnesením městského soudu nebyl dotčen výrok usnesení obvodního soudu ze dne 13. 7. 2021, čj. 11 C 125/2004-875, kterým byly zrušeny výroky prvního a druhého rozsudku OS Praha 10 a prvního a druhého rozsudku MS Praha o nahrazení rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004.

[10] V nynějším návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu obvodní soud rekapituloval dosavadní průběh řízení a s odkazem na nálezu ÚS z prosince 2016 uvedl, že je třeba rozhodnout, zda měl Státní pozemkový úřad, respektive soud rozhodující podle části páté o. s. ř. pravomoc rozhodnout o restitučním nároku uplatněném podle zákona o půdě, pokud ve věci již bylo rozhodnuto podle zákona o mimosoudních rehabilitacích. K výzvě zvláštního senátu doplnil obvodní soud svůj návrh následovně. Předně opravil vymezení stran kompetenčního sporu tak, že jimi jsou senát 11 C obvodního soudu jednající podle části páté o. s. ř. a senát 16 C obvodního soudu jednající podle části třetí o. s. ř. Současně uvedl, že proti sobě stojí pravomocné soudní rozhodnutí vydané senátem 16 C podle části třetí o. s. ř. (v režimu zákona o mimosoudních rehabilitacích) a pravomocné rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004 (vydané v režimu zákona o půdě). Jedná se tedy o pozitivní kompetenční spor, jelikož vedle sebe existují pravomocné soudní a správní rozhodnutí v téže věci. Obvodní soud připouští, že řízení o kompetenčním sporu mělo být iniciováno Státním pozemkovým úřadem. Nicméně se domnívá, že i obvodní soud je osobou oprávněnou podat návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu. Soud v řízení podle části páté o. s. ř. nemůže pravomocné správní rozhodnutí zrušit a věc vrátit správnímu orgánu se závazným právním názorem, aby inicioval řízení o kompetenčním sporu. Civilní soud je povinen věc projednat a rozhodnout o týchž právech, jako správní orgán. Pokud by obvodní soud v řízení podle části páté o. s. ř. nemohl podat návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu, nezbylo by mu než řízení zastavit pro překážku věci pravomocně rozhodnuté. Tím by byla žalobkyně zbavena práva na soudní ochranu. Dále obvodní soud uvádí důvody, proč dotčené pozemky spadají do režimu zákona o půdě a navrhuje, aby zvláštní senát rozhodl, že příslušný k rozhodnutí ve věci je Státní pozemkový úřad, potažmo senát 11 C v řízení podle části páté o. s. ř.

[11] Hlavní město Praha ve vyjádření k návrhu předně namítá, že zde není dán kompetenční spor ve smyslu § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. Navrhovatelem je senát 11 C, který vede civilní řízení podle části páté o. s. ř., přičemž smyslem tohoto řízení je nové

pokračování

projednání věci. Senát 16 C přitom rozhodoval rovněž v civilním řízení. Obvodní soud tak měl namísto podání návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu řízení zastavit pro existenci překážky věci pravomocně rozhodnuté podle § 104 odst. 1 o. s. ř. Obvodní soud nesprávně formuloval také petit návrhu. Hlavní město Praha se neztotožňuje ani s tím, že by restituční nárok měl být posuzován podle zákona o půdě. Navrhuje proto, aby zvláštní senát návrh odmítl.

[12] Navrhovatel (obvodní soud, respektive senát 11 C rozhodující podle části páté o. s. ř.) v replice k vyjádření hlavního města Prahy trvá na tom, že je jeho návrh projednatelný a odkazuje na svoji argumentaci uplatněnou v doplnění návrhu.

[13] Žalobkyně ve vyjádření k návrhu uvádí, že řešení otázky pravomoci závisí na charakteru pozemku. Má za to, že v posuzované věci není dána překážka věci pravomocně rozhodnuté, jelikož nárok vychází z jiných skutečností a je uplatňován v režimu jiného právního předpisu. Navrhuje, aby zvláštní senát rozhodl tak, že příslušným k vydání rozhodnutí podle zákona o půdě je Státní pozemkový úřad a případně soud podle části páté o. s. ř.

[14] Společnost Linke spol. s r.o. (v řízení u obvodního soudu v postavení žalované, jelikož na ni bylo převedeno vlastnické právo k některým nárokovaným pozemkům) ve vyjádření k návrhu uvádí, že se nejedná o kompetenční spor, jelikož v obou případech orgány veřejné moci rozhodovaly o soukromoprávních nárocích a nyní si „konkurují“ civilní řízení podle části páté o. s. ř. a civilní řízení podle části třetí o. s. ř. Jediným možným řešením tak je zastavení řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. Společnost Linke spol. s r.o. navrhuje, aby zvláštní senát návrh obvodního soudu odmítl.

[15] Zvláštní senát se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky pro vydání rozhodnutí o kompetenčním sporu, přičemž vycházel z následujících skutečností a úvah:

[16] Podle § 1 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb. se podle tohoto zákona postupuje při kladných nebo záporných kompetenčních sporech o pravomoc nebo věcnou příslušnost (dále jen „pravomoc“) vydat rozhodnutí, jehož stranami jsou a) soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, b) soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

[17] Z ustanovení § 1 odst. 2 téhož zákona plyne, že kompetenčním sporem je buď spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž již druhá strana vydala pravomocné rozhodnutí (pozitivní kompetenční spor), anebo spor, ve kterém jeho strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků (spor negativní).

[18] Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 tohoto zákona). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

[19] Podle § 3 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. je návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu oprávněna podat některá z jeho stran nebo účastník řízení ve věci, v níž se otázka pravomoci vydat rozhodnutí stala spornou.

[20] Nejprve zvláštní senát uvádí, že, jak již konstatoval v usnesení čj. Konf 20/2017-35, Ústavní soud v nálezu z prosince 2016 neuložil obvodnímu soudu povinnost podat zvláštnímu senátu návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu. Pouze konstatoval, že jde „*primárně o problematiku střetu pravomoci obecného soudu a správního orgánu, a to v podobě kladného (pozitivního) kompetenčního konfliktu*“, a dále že tento konflikt „*bylo třeba řešit 'stanoveným postupem', tj. na základě zákona č. 131/2002 Sb., kde příslušným orgánem je zvláštní senát, který však v dané věci nerozhodl, neboť mu návrh na zahájení řízení podle § 3 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb. nebyl podán. Z tohoto důvodu nemohly obecné soudy v řízení o žalobě pro zmatečnost posuzovat otázku, zda pozemkový úřad, potažmo obecné soudy rozhodující podle části páté občanského soudního řádu měly pravomoc o restitučním nároku uplatněném podle zákona o půdě (věcně) rozhodnout. To znamená, že ve věci, ve které byla podána žaloba pro zmatečnost, nebylo postaveno najisto, zda vůbec náležela do pravomoci soudu [§ 229 odst. 1 písm. a) o. s. ř.], jestliže o této otázce nebylo kompetentním orgánem rozhodnuto, ač tomu tak mělo být.*“ Ústavní soud tedy jen shrnul, že ačkoli v dané věci měl být návrh podle zákona č. 131/2002 Sb. podán (dle názoru Ústavního soudu), nestalo se tak.

[21] Zvláštní senát se v usnesení čj. Konf 20/2017-35 podrobněji nezabýval otázkou, zda by po vyhovění žalobám pro zmatečnost mohl v projednávané věci alespoň teoreticky vzniknout kompetenční spor; takové úvahy však tehdy považoval za „*očividně značně složité a v tuto chvíli navíc i spekulativní*“. Nyní se však již nejedná o teoretickou či spekulativní otázku, nicméně zvláštní senát je nadále přesvědčen, že návrh je nutné odmítnout z důvodů vysvětlených níže.

[22] Zvláštní senát rozhoduje pouze kompetenční spory o pravomoc nebo věcnou příslušnost. Pozitivním kompetenčním sporem je přitom spor, ve kterém si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí. Účelem zřízení zvláštního senátu je řešit procesní podmínku řízení o věci. Návrh na zahájení kompetenčního sporu není zvláštním opravným prostředkem (srov. již výše citované usnesení čj. Konf 20/2017-35).

[23] V tuto chvíli v posuzované věci existuje pravomocné rozhodnutí civilního soudu vydané v řízení podle části třetí o. s. ř. (rozsudek obvodního soudu ze dne 13. 7. 1993, čj. 16 C 82/92-24) a pravomocné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004, proti kterému byla podána žaloba v režimu podle části páté o. s. ř. Oproti situaci, kterou se zabýval zvláštní senát v předchozím usnesení čj. Konf 20/2017-35, se nynější situace liší jen v tom, že se řízení již nenachází ve fázi běžícího řízení o žalobách pro zmatečnost (kterým bylo vyhověno, viz výše), ale ve fázi (znovu) probíhajícího řízení o žalobě proti rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004. Navrhovatel (civilní soud) přitom netvrdí, že by o žalobě proti rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004 měl rozhodovat správní orgán nebo správní soud.

[24] Zvláštní senát by mohl teoreticky do věci zasáhnout v okamžiku, kdy by existovalo pravomocné rozhodnutí civilního soudu vydané v řízení podle části třetí o. s. ř. (zde rozsudek obvodního soudu ze dne 13. 7. 1993, čj. 16 C 82/92-24) a Státní pozemkový úřad by podal návrh na rozhodnutí kompetenčního sporu, jelikož by si osoboval pravomoc vydat v této věci rozhodnutí, přičemž by měl současně za to, že by rozhodoval o totožné věci, o níž již rozhodl civilní soud. Pro úplnost zvláštní senát dodává, že ani v takovém případě by nemusel kompetenční spor nutně vzniknout (srov. např. usnesení zvláštního senátu ze dne

pokračování

31. 7. 2024,

čj. Konf 9/2023-19). V nyní posuzované věci však civilní soud v řízení podle části třetí ani Státní pozemkový úřad o své pravomoci nepochybovaly a věc meritorně posoudily. Pravomoc civilního soudu rozhodnout v řízení podle části třetí o. s. ř. tak nyní zpochybňuje až civilní soud v řízení podle části páté o. s. ř. (o žalobě proti rozhodnutí MZe ze dne 3. 3. 2004) v návaznosti na závěry Ústavního soudu dle nálezu ÚS z prosince 2016.

[25] Nicméně zjistí-li civilní soud, že je o téže věci vedeno jiné občanskoprávní řízení (§ 83 odst. 1 o. s. ř.) či že již bylo o téže věci v občanskoprávním řízení pravomocně rozhodnuto (§ 159a odst. 4 o. s. ř.), jedná se o neodstranitelný nedostatek podmínky řízení ve smyslu § 104 odst. 1 o. s. ř., a soud je povinen řízení zastavit. Civilní soud (zde navrhovatel) nemůže v řízení podle části páté o. s. ř. zhojit jím nyní tvrzené opomenutí orgánu moci výkonné, spočívající v nepodání návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu, a to ani kdyby měl za to, že mezi orgánem moci výkonné a civilním soudem (rozhodujícím v řízení podle části třetí o. s. ř.) kompetenční spor vznikl (respektive „měl vzniknout“). Jak již bylo uvedeno výše, návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu nemůže být využíván jako další opravný prostředek, na základě kterého by bylo možné zpětně napravit případné procesní pochybení v předchozím řízení.

[26] Senát 11 C obvodního soudu v projednávané věci tudíž nemůže být ani stranou kompetenčního sporu, která by byla oprávněna podat návrh na zahájení řízení (§ 3 odst. 2 zákona č. 131/2002 Sb.). Zvláštní senát by se mohl věcně zabývat návrhem na zahájení řízení o kompetenčním sporu (pokud by byly splněny i další zákonné podmínky), podal-li by tento návrh některý z účastníků řízení (tj. řízení podle části třetí o. s. ř. a řízení před Státním pozemkovým úřadem, respektive řízení podle části páté o. s. ř.), v němž se stala otázka pravomoci spornou. Takto však žádný z účastníků řízení nepostupoval. V nynější věci se tak jedná o návrh podaný osobou zjevně neoprávněnou a zvláštnímu senátu nezbyvá, než jej odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., ve spojení s § 4 zákona č. 131/2002 Sb.

[27] Zvláštní senát dodává, že odmítnutím návrhu nebude zasaženo do práva žalobkyně na soudní ochranu, jak navrhovatel tvrdí v doplnění návrhu. Zvláštní senát nemůže předjímat další postup navrhovatele v řízení vedeném pod sp. zn. 11 C 125/2004. Nicméně i pokud by v návaznosti na nálezu ÚS z prosince 2016 navrhovatel rozhodl o zastavení řízení z důvodu existence překážky věci pravomocně rozhodnuté, nedošlo by k zásahu do práva žalobkyně na soudní ochranu. Zastavení řízení je zákonem předpokládaný důsledek pro případ, je-li zahájeno řízení o věci, o níž již bylo pravomocně rozhodnuto. Nedochozí přitom k odeprání práva na soudní ochranu, jelikož žalobci již byla v téže věci soudní ochrana poskytnuta, a to právě v dřívějším řízení (zde v řízení vedeném pod sp. zn. 16 C 82/92), v němž bylo vydáno pravomocné rozhodnutí tvořící překážku pro řízení pozdější (zde řízení vedené pod sp. zn. 11 C 125/2004); viz právní názor vyslovený Ústavním soudem v nálezu ÚS z prosince 2016. Zvláštní senát dodává, že se nevyjadřuje k tomu, zda se s právním názorem nálezu ÚS z prosince 2016 ztotožňuje. S ohledem na to, že je nucen nynější návrh na zahájení řízení odmítnout bez věcného posouzení (viz výše), to považuje za nadbytečné.

[28] V nyní projednávané věci se neuplatní závěry usnesení zvláštního senátu ze dne 4. 5. 2022, č. j. Konf 20/2021 – 7. V tehdejší věci podal návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu Okresní soud v Kutné Hoře, který měl rozhodovat v řízení podle části páté o. s. ř. o žalobě proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu. Okresní soud v Kutné Hoře se (v

rámci řízení podle části páté o. s. ř.) domáhal rozhodnutí, že Energetický regulační úřad neměl pravomoc ve věci rozhodnout, neboť tato pravomoc náležela civilnímu soudu v režimu podle části třetí o. s. ř.

[29] Skutkové okolnosti se tedy od nyní projednávané věci lišily. V řízení vedeném pod sp. zn. Konf 20/2021 Okresní soud v Kutné Hoře, jako soud civilní, popíral pravomoc orgánu moci výkonné (Energetického regulačního úřadu) a osoboval si tuto pravomoc pro sebe. Jak přitom konstatoval zvláštní senát v usnesení č. j. Konf 20/2021 – 7, přestože si civilní soud neosoboval pravomoc rozhodnout o věci, o níž bylo vydáno pravomocné rozhodnutí správním orgánem, přímo pro sebe (v probíhajícím řízení), osoboval si ji jako představitel moci soudní pro civilní soudy jako takové. Zvláštní senát se k uvedenému závěru přiklonil i s přihlédnutím k tomu, že shledá-li civilní soud v řízení podle části páté o. s. ř. správní rozhodnutí nicotným pro nedostatek pravomoci správního orgánu, je jediným možným řešením podání návrhu zvláštnímu senátu na rozhodnutí kompetenčního konfliktu. Občanský soudní řád totiž soudu neumožňuje vyslovení nicotnosti správního rozhodnutí a zastavení řízení, a případné odmítnutí žaloby by ponechalo nicotné rozhodnutí nedotčené.

[30] Nynější navrhovatel (senát 11 C obvodního soudu) však nepopírá pravomoc Státního pozemkového úřadu o věci rozhodnout. Naopak tvrdí, že Státní pozemkový úřad pravomoc ve věci rozhodnout má a popírá pravomoc senátu 16 C obvodního soudu (tedy civilního soudu) rozhodnout o věci v řízení podle části třetí o. s. ř. Procesní situace se liší i v tom, že v nynější věci již soud v řízení podle části třetí o. s. ř. pravomocně rozhodl (ve věci sp. zn. Konf 20/2021 nebylo řízení podle části třetí o. s. ř. ani zahájeno), a měl-li senát 11 C za to, že je dána totožnost věci (což zvláštní senát nepředjímá), měl postupovat již výše predestřeným způsobem předpokládaným § 104 odst. 1, ve spojení s § 159a odst. 4 o. s. ř.

[31] Nad rámec nutného zvláštní senát dodává, že v nynější věci odmítnutím návrhu nedochází ani k nežádoucímu odepření spravedlnosti (*denegatio iustitiae*), neboť negativní výroky rozhodnutí civilního soudu v řízení podle části třetí o. s. ř. a Státního pozemkového úřadu nebyly opřeny o tvrzený nedostatek působnosti těchto orgánů (respektive o závěr, že restituční zákon, podle kterého byl nárok na vydání nemovitosti uplatněn, se na danou věc nevztahuje). Civilní soud v rozsudku ze dne 13. 7. 1993, čj. 16 C 82/92-24, žalobě nevyhověl, jelikož nebyla splněna podmínka dle § 6 odst. 1 písm. g) zákona o mimosoudních rehabilitacích (tedy že kupní smlouva byla uzavřena v tísní za nápadně nevýhodných podmínek), a nikoli proto, že by se nejednalo o *nezemědělské* pozemky. Sice dodal, že jeden z pozemků nebyl vyňat ze zemědělského půdního fondu a žaloba je ohledně něj předčasná, neboť o jeho vydání měli žalobci žádat dle zákona o půdě, nicméně pro rozhodnutí ve věci byl stěžejní závěr o nesplnění podmínky zakotvené v § 6 odst. 1 písm. g) zákona o mimosoudních rehabilitacích. Státní pozemkový úřad naopak nepochyboval o *zemědělském* charakteru nárokováných pozemků. Stejně jako civilní soud však dospěl k tomu, že kupní smlouva nebyla uzavřena v tísní za nápadně nevýhodných podmínek [§ 6 odst. 1 písm. k) zákona o půdě]. Nedošlo tedy k tomu, že by se příslušné orgány veřejné moci odmítly zabývat meritem věci (zde splněním podmínek pro restituci majetku). To obvodní soud i Státní pozemkový úřad učinily, avšak dospěly k závěru, že podmínky pro navrácení majetku stanovené zákonem o mimosoudních rehabilitacích, resp. zákonem o půdě splněny nejsou.

pokračování

[32] Pro nynější věc tudíž není relevantní ani nálezn Ústavního soudu ze dne 28. 3. 2000, sp. zn. I. ÚS 513/98, podle něhož pokud by pozemkový úřad věcně rozhodoval o restitučním nároku ohledně pozemku mimo svoji věcnou působnost (tj. ukázalo by se, že nejde o zemědělský pozemek), jednalo by se o rozhodnutí nicotné. Aplikovatelnost závěrů tohoto nálezu byla pozdějšími nálezy Ústavního soudu (srov. nálezy ÚS z prosince 2016 a ze dne 28. 6. 2005, sp. zn. II. ÚS 539/02) omezena pouze na situace, v nichž dojde k odepření spravedlnosti. Tento přístup následovaly ve své judikatuře také Nejvyšší správní soud (srov. rozsudky ze dne 29. 11. 2019, čj. 9 As 188/2018-52, a ze dne 7. 8. 2019, čj. 6 As 65/2019-35) a Nejvyšší soud (srov. rozsudek ze dne 11. 8. 2020, sp. zn. 28 Cdo 2361/2020). Taková situace v nyní posuzované věci nenastala, jelikož obvodní soud i Státní pozemkový úřad návrhy v obou procesních „větvích“ pro posuzování restitučních nároků (tj. ve větvi „zemědělské“ i „nezemědělské“) posuzovaly meritorně a nevyhověly jim nikoli proto, že měly být uplatněny podle jiného restitučního zákona, ale proto, že nebyly splněny jiné podmínky pro navrácení majetku (jak bylo blíže vysvětleno v předchozím odstavci).

[33] Vzhledem k uvedeným skutečnostem je zřejmé, že návrh na zahájení řízení byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Zvláštnímu senátu nezbylo, než návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu odmítnout [§ 4 zákona č. 131/2002 Sb., a § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.].

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2024

Mgr. Radovan Havelec
předseda zvláštního
senátu